

PRORAČUN ZA 2010. GODINU – JOŠ JEDAN KORAK DALJE OD „HRVATSKE ZEMLJE ZNANJA“

(Radikalno smanjenje izdvajanja za nabavku računala, prevenciju nasilja, učeničku lektiru, opremanje kabineta i školskih radionica
Press-materijal

Predviđeno smanjenje sredstava za znanost i obrazovanje u 2010. godini od **148 mil. kn** treba promatrati u kontekstu prvog lanjskog rebalansa kojim je obrazovanje ostalo bez **893 mil. kn**, odnosno drugog rebalansa kojim je obrazovanju oduzeto dodatnih gotovo **600 mil. kn**. Sveukupno promatrajući sredstva koja su ove godine i u 2009. godini oduzete obrazovanju, jasno je da će se izdvajanja za obrazovanje u 2010. godini izjednačiti izdvajanjima u 2007. godini. Podsjetimo još samo prije nešto više od godinu dana troškovi za znanost i obrazovanje u 2010. godini predviđali su se u iznosu od **13.794 mld. kn**, dok je Prijedlogom Državnog proračuna za 2010. godinu previđen iznos od **11.653 mld. kn**, odnosno **2.141 mld.** kuna manje. Tri su suštinske značajke znanstveno-prosvjetarskog proračuna za 2010. godinu. Prva značajka je smanjenje gotovo svih proračunskih stavki. Druga značajka je da su pojedine stavke (natjecanja učenika strukovnih škola, opremanje osnovnih škola didaktičkom opremom, izobrazba nastavnika za korištenje ITC-a) toliko smanjene da je ozbiljno dovedeno u pitanje provođenje aktivnosti koje se iz tih stavki financiraju. I treća je značajka da, definitivno, neke stavke (učenička lektira, vijeća učenika, mala matura, opremanje obrtničkih škola) barem na neko vrijeme, prestaju postojati.

a) Nabavka računala

Nastavlja se sa smanjenjem sredstava predviđenih za izobrazbu zaposlenih u školama za korištenje računalne opreme. U osnovnim se školama 2008. godine za korištenje ITC-a potrošilo 5 mil. kn, a u 2010. godini predviđeno je izdvajanje od 2 mil. kn. Kada se ovo smanjenje sagleda u kontekstu gotovo dvostruko manjeg izdvajanja za računalno komunikacijsku infrastrukturu u osnovnim školama (s 19 mil. kn u 2008. na 10.8 mil. kn u 2010.), odnosno u svjetlu podatka o identičnom „kresanju“ sredstava u srednjem školstvu (s 34 mil. kn u 2008. smanjenje 9 mil. kn u 2010. godini) jasno je da ćemo u 2010. godini svjedočiti daljnjem zastarijevanju informatičke opreme u našim školama.

b) Prevencija nasilja u školama

Iako se i do sada radilo o sramotno malim sredstvima za programe kojima se prevencijski bori s sve učestalijom pojavom nasilja u osnovnim i srednjim školama (npr. 727 tisuća kuna u 2008. godini) u 2010. godini se ova ionako nedostatna sredstva gotovo prepolovljuju te će iznositi 416.647 kn, odnosno 0.75 lipa po učeniku. Zanimljivo je da se otprilike ista sredstva predviđaju i za programe prevencije ovisnosti u školama. Sa 771 tisuće kn spuštamo se na 439 tisuća kn.

d) Učenici s teškoćama u razvoju

Na odgoj i naobrazbu učenika s teškoćama u razvoju u 2010. godini se planira utrošiti 16.7 mil. kn, odnosno 2 mil. kn više nego u 2009. Ovaj podatak treba gledati u kontekstu smanjenja u odnosu na 2008. godinu kada se za školovanje ovih naših učenika utrošilo 18.3 mil. kn.

c) Subvencioniranje privatnih osnovnih škola

Gospodarsku krizu su iskoristili oni koji su se i prijašnjih godina zalagali za smanjenje, a potom i za ukidanje subvencioniranja privatnog školstva iz državnog proračuna. Potrošenih 1.5 mil. kn u 2008. godini, smanjeno je u 2009. na 950 tisuća kn, a u 2010 se

dokida sufinanciranje privatnih osnovnih škola. Subvencioniranje istih ne planira se ni u 2011. ni 2012. godine.

d) Učenička lektira

Nakon što je prvim rebalansom državnog proračuna osnovnim školama oduzeto 4 mil. kn, a srednjim 3.6 mil kn za nabavku učeničke lektire i nastavničke stručne literature, državnim proračunom za 2010. godinu dokida se financiranje ove važne potrebe u radu naših škola. Nabavku lektire i stručne literature planira se ponovno uvesti 2011. godine, ali u prepolovljenom iznosu u odnosu na 2008. godinu.

e) Vijeće učenika

U zaborav odlazi još jedan bučno najavljivan projekt ministra Primorca. Formiranjem vijeća učenika 2005. godine, kao savjetodavnog tijela ministra, očito se nije uspjelo u involviranju predstavnika učenika u odlučivanju o bitnim pitanjima odgojno-obrazovnog sustava. U 2010. i u narednim godinama ne predviđaju se sredstva za funkcioniranje vijeća učenika.

f) Opremanje osnovnih škola kabinetskom i didaktičkom opremom

Najteže pogođeno područje funkcioniranja osnovnih škola je opremanje školskih kabineta. Iz godine u godinu smanjuje se iznos predviđen za nabavku didaktičke opreme. S nešto više od 11 mil. kn u 2008. godini, u 2010. godini ovo je važno izdvajanje smanjeno na 3.8 mil. kn. Tragično je da se kroz naredne godine na opremanje školskih kabineta planira potrošiti manje nego što je to potrošeno 2008. godine.

g) Opremanje strukovnih škola radioničkom i kabinetskom opremom

Iako se baš ulaganje u strukovno obrazovanje ističe kao prioritet, Prijedlog Državnog proračuna ukazuje na radikalno smanjenje sredstava predviđenih za opremanje školskih radionica. S 6.8 mil kn u 2009. godine ovo se izdvajanje smanjuje na 2.3 mil. kn u 2010. godini. Nevjerojatno je da se i u iduće tri godine za ovu namjenu ne namjerava godišnje potrošiti više od 2.3 mil. kn.

Zaključak:

Osnovno i srednje školstvo nalazi se pred kolapsom. Sve manje motivirani nastavnici (plaće i materijalna prava smanjena su 2008. godine) radit će u još težim uvjetima, s didaktičkom opremom koja će biti dodatno neupotrebljiva, u radionicama bez strojeva ili sa strojevima koji predstavljaju muzejske eksponate, sa zastarjelim računalima i nepostojećom ili manjkavom učeničkom lektirom, bez stručnih časopisa i publikacija. Dodatno boli spoznaja da se sve ovo događa u zemlji u kojoj se državni proračun ne smanjuje nego čak i povećava, da se sve ovo događa u zemlji u kojoj još uvijek postoje brojni proračunski korisnici kojima će se u 2010. godini udijeliti više novca nego u 2009. godini, da se sve ovo događa u zemlji koju pojedini političari još uvijek „blasfemično“ nazivaju „Zemljom znanja“.